

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΜΕΝΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 24
Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΕΡΓΑ
ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 2018 [Ν.127(Ι)/2018]**

«ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΣΤΟ ΜΟΝΑΓΡΙ»

1. Εισαγωγή

Οι πληροφορίες (ΠΕΕΠ) για το Έργο υποβλήθηκαν στην Περιβαλλοντική Αρχή με σχετική επιστολή από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως (Αρ.Φακ.ΛΕΜ/01166/2017 και ημερομηνία 02/04/2018) για αξιολόγηση.

Η Περιβαλλοντική Αρχή έκρινε αναγκαία τη διαβούλευση με την Υπηρεσία Θήρας λόγω εξειδικευμένων γνώσεων τους για το συγκεκριμένο έργο ή τις δυνητικές του επιπτώσεις του Έργου στο περιβάλλον

Με βάση τις απόψεις των αρχών, την επιτόπια επίσκεψη και τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23 ετοιμάστηκε η Αιτιολογημένη Διαπίστωση της Περιβαλλοντικής Αρχής.

2. Περιγραφή και χωροθέτηση του Έργου

Το έργο αφορά την ανέγερση Ιερού Ναού Αγίας Τριάδος εντός των διοικητικών ορίων της Κοινότητας Μονάγρι στη Λεμεσό (αρ. τεμ. 664 Φ/ΣΧ 47/61,) εντός Γεωργική Ζώνη Γ3. Στόχος του έργου είναι να καλύψει τις ανάγκες των πιστών της Κοινότητας Μονάγρι, των κατοίκων της ευρύτερης περιοχής της Κοινότητας καθώς, και του ευρύτερου κοινού.

Το προτεινόμενο τεμάχιο βρίσκεται εντός ζώνης Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) με κωδικό «CY 500011 Κοιλάδα Λιμνάτη» που ανήκει στο δίκτυο «Natura 2000». Εντός 20 μέτρων από το τεμάχιο βρίσκεται η Ιερά Μονή Παναγίας Αμασγούς και εντός 500 μέτρων βρίσκεται το κύριο οδικό δίκτυο Λεμεσού – Πλατρών.

Το εμβαδόν του τεμαχίου, στο οποίο θα ανεγερθεί το έργο ανέρχεται στα 6690 m². Το εμβαδό της προτεινόμενης ανάπτυξης θα ανέλθει στα 786 m² και θα περιλαμβάνει, ιερό ναό, προαύλιο, κίосκι, εσωτερικούς και εξωτερικού χώρους υγιεινής, 2 δωμάτια, κουζίνα, σκευοφυλάκιο, γραφείο, μηχανοστάσιο, ανελκυστήρα, βοηθητικούς χώρους, χώρους υποδοχής και αναμονής, χώρος αρχείου, 38 χώρους στάθμευσης, μικρό κοιμητήριο, χώροι πρασίνου.

Το προτεινόμενο έργο θα υδροδοτηθεί από το δίκτυο ύδρευσης που εξυπηρετεί την κοινότητα Μοναγρίου.

3. Περιγραφή των περιβαλλοντικών στοιχείων που ενδέχεται να επηρεαστούν σοβαρά από το έργο

Το προτεινόμενο τεμάχιο βρίσκεται εντός ζώνης Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) με κωδικό «CY 500011 Κοιλιάδα Λιμνάτη» που ανήκει στο δίκτυο «Natura 2000».

4. Περιγραφή των πιθανών σημαντικών επιπτώσεων που το έργο ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον

- 4.1 Μπάζα τα οποία θα προκύψουν από τις χωματοουργικές εργασίες για τη διαμόρφωση του οικοπέδου (επιχωματώσεις, τοπιοτέχνηση) και από τις κατασκευαστικές εργασίες (οικοδομικά υλικά) και για την τοποθέτηση ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων και δικτύων υποδομής. Ο όγκος των μπαζών από τις χωματοουργικές εργασίες υπολογίζεται να ανέρχεται περίπου μεταξύ 5000-10000m³.
- 4.2 Όγκος υγρών αποβλήτων (επικινδύνων και μη) που θα δημιουργηθούν κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου εκτιμάται μεταξύ 0.1 -1.15 m³/d ανά άτομο (10-20 άτομα).
- 4.3 Οι ανάγκες σε νερό κατά τη διάρκεια της κατασκευής αναμένονται να ανέλθουν περίπου μεταξύ 0.7 – 0.8 m³/d.
- 4.4 Πιθανή διαρροή λιπαντικών (μηχανέλαια) ή καύσιμα από τα οχήματα/μηχανήματα/εξοπλισμό που θα χρησιμοποιηθούν από το προσωπικό του εργοταξίου κατά τη φάση κατασκευής.
- 4.5 Πιθανή παράσυρση χωμάτινων όγκων, που θα προκύψουν κατά τις κατασκευαστικές εργασίες του έργου διαμέσου απορροής των ομβρίων.
- 4.6 Εκπομπή ατμοσφαιρικών ρύπων από τα μηχανήματα/οχήματα τα οποία θα χρησιμοποιηθούν κατά το στάδιο της κατασκευής
- 4.7 Θόρυβος από τα οχήματα/μηχανήματα κατά τη διάρκεια της κατασκευής του έργου
- 4.8 Επιπτώσεις στα μορφολογικά και τοπογραφικά χαρακτηριστικά ως αποτέλεσμα των χωματοουργικών εργασιών.
- 4.9 Αύξηση έκκλησης σκόνης στη γύρω περιοχή, ως αποτέλεσμα των κατασκευαστικών εργασιών
- 4.10 Αύξηση επιπέδων ηχορύπανσης ως αποτέλεσμα των κατασκευαστικών εργασιών
- 4.11 Δημιουργία στερεών και υγρών αποβλήτων κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του έργου
- 4.12 Κίνδυνος από πυρκαγιά κατά το στάδιο της λειτουργίας του έργου
- 4.13 Θόρυβος από αυτοκίνητα επισκεπτών
- 4.14 Τα στερεά απόβλητα αστικού τύπου που θα δημιουργούνται καθημερινά κατά τη λειτουργία του έργου θα ανέρχεται περίπου στα 0,7 kg/d.

5. Περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται για να αποτραπούν, προληφθούν ή μετριαστούν επιπτώσεις στο περιβάλλον

- 5.1. Μεταφορά στερεών αποβλήτων με ειδικά οχήματα της τοπικής αρχής.
Τα λύματα από τις τουαλέτες, κουζίνα κλπ θα μεταφέρονται με αγωγούς και θα καταλήγουν σε σηπτικό και απορροφητικό λάκκο.
- 5.2. Μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας από το φωτισμό και τα κλιματιστικά.
- 5.3. Διαβροχή των επιχωματώσεων κατά την κατασκευή του έργου.
- 5.4. Χρήση αδιάβροχου υλικού για τα χωμάτινα και αδρανή υλικά επιχωμάτωσης και εκσκαφής προς αποφυγήν παράσυρσης τους από τα όμβρια.
- 5.5. Τακτική συντήρηση και έλεγχο μηχανημάτων και οχημάτων.
- 5.6. Σωστή αποθήκευση των μπαζών και των υλικών κατασκευής.

6. Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Το προτεινόμενο τεμάχιο βρίσκεται εντός ζώνης Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) με κωδικό «CY 500011 Κοιλάδα Λιμνάτη» που ανήκει στο δίκτυο «Natura 2000».

7. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Η Περιβαλλοντική Αρχή λαμβάνοντας υπόψη τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23 του περί της Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου 127(I)/2018, την επιτόπια επίσκεψη και τα κριτήρια του Τέταρτου Παραρτήματος του Νόμου, δε φέρει ένσταση στην υλοποίηση του προτεινόμενου έργου με την προϋπόθεση της ενσωμάτωσης στην πολεοδομική άδεια και εφαρμογής των όρων που περιλαμβάνονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ της παρούσας Αιτιολογημένης Διαπίστωσης.

Βαλεντίνα Μιχαήλ
για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος
Περιβαλλοντική Αρχή

Αρ. Φακ. 02.10.011.014.007
14 Φεβρουαρίου, 2019

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

«ΑΝΕΓΕΡΣΗ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΣΤΟ ΜΟΝΑΓΡΙ»

1. Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο κατασκευής του έργου:

- 1.1 Τα δέντρα που θα αποκοπούν (15 δέντρα περίπου) τα οποία βρίσκονται εντός του τεμαχίου, να γίνει συνεννόηση με το Τμήμα Δασών για επαναφύτευση τους. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.2 Οι κατασκευαστικές εργασίες να γίνουν μεταξύ των μηνών Αυγούστου και Φεβρουαρίου, όπου είναι εκτός εποχής φωλιάσματος και αναπαραγωγής της πτηνοπανίδας, για να μειωθούν οι επιπτώσεις στα είδη της ευρύτερης περιοχής. Οι υπόλοιπες εργασίες (προπαρασκευαστικές εργασίες, τοπιοτέχνηση, τελείωμα δουλειών μπορούν να γίνουν και εκτός αυτής της περιόδου) **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.3 Να χρησιμοποιηθεί μόνο το υφιστάμενο οδικό δίκτυο και να μην διανοιχτούν νέοι δρόμοι. Επίσης να μην γίνει διαπλάτυνση του οδικού δικτύου. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.4 Να ληφθούν όλα τα κατάλληλα μέτρα έτσι ώστε όσο το δυνατό να μην δημιουργηθούν μπάζα και έντονα πρηνή με υψομετρικές διαφορές. Σε περίπτωση δημιουργίας μπάζων αυτά θα πρέπει να μην αφεθούν στην περιοχή αλλά να τύχουν διαχείρισης με βάση την ισχύουσα νομοθεσία. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.5 Σε όλους τους πάγκους ή τυχών άλλων πρηνών που θα δημιουργηθούν, καθώς και όλοι οι τοίχοι αντιστήριξης να σταθεροποιηθούν ή/και θα γίνουν με τη χρήση ξερολιθιών. Αυτό απαιτεί τη χρήση πέτρας χωρίς μπετόν. Η ξερολιθιά είναι προς όφελος της σταθεροποίησης των πρηνών και είναι φιλική προς την άγρια ζωή. Θα εφαρμοστούν οι σχετικοί όροι κατασκευής της ξερολιθιάς και η λεπτομέρεια που επισυνάπτονται. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.6 Σε περίπτωση που γίνει περίφραξη του τεμαχίου, να αρχίζει από ύψος 20 εκατοστών από το έδαφος, ώστε να υπάρχει δίοδος εισόδου και εξόδου για τα είδη πανίδας της περιοχής και να αποφευχθεί η παγίδευση ή ο τραυματισμός τους. Να μην τοποθετηθεί οποιασδήποτε μορφής πλέγμα (δίκτυ). **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**
- 1.7 Όλες οι εργασίες κατασκευής και λειτουργίας να γίνουν με τέτοιο τρόπο ώστε να μην επέλθει οποιαδήποτε τοπογραφική αλλοίωση του πρηνούς του ποταμού με εκσκαφές και επιχωματώσεις, καταστροφή δέντρων και παρόχθιας βλάστησης. Ως εκ τούτου πρέπει να διασφαλιστεί ότι η παρακείμενη βλάστηση μένει ανέπαφη από ανθρώπινες επεμβάσεις.
- 1.8 Τα απόβλητα που θα προκύψουν από τις εργασίες κατασκευής/εγκατάστασης του έργου να συλλεχθούν από αδειοδοτημένους διαχειριστές αποβλήτων ή κατόχους πιστοποιητικών καταχώρησης για συλλογή - μεταφορά αποβλήτων και να παραδοθούν σε αδειοδοτημένη μονάδα διαχείρισης αποβλήτων, με βάση τους Περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2016 (ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος - www.moa.gov.cy/environment, στη διαδρομή Νομοθεσία/ Τομέας Διαχείρισης Αποβλήτων/ Νόμος Αρ. 185 (Ι)/ 2011).
- 1.9 Να ληφθούν μέτρα προστασίας του ρυακιού που συνορεύει με το τεμάχιο. Το προτεινόμενο έργο να απέχει τουλάχιστον 5 μέτρα από την κοίτη του ρυακιού και να μην γίνει καμία επέμβαση στην κοίτη και στη ζώνη προστασίας των 5 μέτρων. **Ο όρος αυτός είναι ουσιώδης.**

- 1.10 Να γίνει χρήση χρωμάτων χαμηλής εκπομπής VOCs, αποφυγή χρήσης σύνθετων προϊόντων ξυλείας ή χρήση αυτών με χαμηλές φορμαλδεΐδης και χρήση κόλλας και διαλυτών χαμηλής εκπομπής VOCs. Προτείνεται η βαφή των εσωτερικών χώρων με οικολογικά χρώματα.
- 1.11 Να φυτευτούν ψηλά δέντρα και θάμνοι περιμετρικά του τεμαχίου και στους χώρους πρασίνου, ώστε να μετριαστεί η αισθητική ρύπανση και τυχόν φωτορύπανση από την ανάπτυξη. Να προτιμώνται τα ιθαγενή και ενδημικά είδη της περιοχής και μεταξύ αυτών τα πλέον ξηρανθεκτικά. Κατάλογος με κατάλληλα είδη κατά υψομετρική ζώνη δίνεται στο <http://tinyurl.com/topiotechnisi> (σελ 21-25), και γενικές πληροφορίες στο <http://tinyurl.com/kupriakos-kipos>.
- 1.12 Να γίνει μείωση των χωματουργικών εργασιών (επιχωματώσεις κ.λπ.). Τα μπάζα που θα προκύψουν από εκσκαφές ή/ και επιχωματώσεις να τύχουν διαχείρισης με βάση τους Περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 έως 2016.
- 1.13 Κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου θα πρέπει να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για ελαχιστοποίηση και καταστολή της σκόνης.
- 1.14 Να γίνει κατάλληλη προσωρινή περιφράξη του χώρου εργασιών της κατασκευής. Τα στερεά απόβλητα που θα προκύψουν από την κατασκευή του έργου, καθώς και οι πρώτες ύλες οι οποίες θα χρησιμοποιηθούν, να τοποθετηθούν σε χώρο εντός των ορίων του τεμαχίου και σε σημεία τα οποία θα δημιουργήσουν τη μικρότερη δυνατή όχληση.
- 1.15 Να γίνεται χρήση εργοταξιακών τουαλετών, χημικές τουαλέτες μέχρι την κατασκευή των κτιριακών εγκαταστάσεων.
- 1.16 Περιορισμός των εργασιών εργοταξίου σε κανονικό ωράριο εργασιών και αποφυγή φορτοεκφόρτωσης κατά τις ώρες κοινής ησυχίας. Απαγορευμένες ώρες σημαίνει τις ώρες από της ημισείας μέχρι της έκτης πρωινής και για τη θερινή περίοδο από 15 Μαΐου μέχρι 15 Σεπτεμβρίου περιλαμβάνει και τις ώρες από της πρώτης μεταμεσημβρινής μέχρι της τετάρτης απογευματινής.

2. Όροι που πρέπει να τηρούνται κατά το στάδιο λειτουργίας του έργου:

- 2.1 Να υπάρχει συστηματική φροντίδα και καθαρισμός εντός και στο προαύλιο του χώρου του ναού. Τα άχρηστα αντικείμενα (χρησιμοποιημένα κεριά, αποξηραμένα φυτά, δοχεία λαδιού κ.λπ.) να τοποθετούνται σε κατάλληλα δοχεία απόρριψης/ ανακύκλωσης που θα τοποθετηθούν σε περίοπτο σημείο.
- 2.2 Για τη μείωση των επιπέδων φωτορύπανσης από τον εξωτερικό φωτισμό, απαιτείται ρύθμιση της έντασης φωτός, κατεύθυνση της φωτεινής δέσμης στο εσωτερικό της ανάπτυξης και κατάλληλη επιλογή του ύψους τοποθέτησης των φωτιστικών εστιών. Να μην υπάρχει φωτισμός κατά τη διάρκεια της νύκτας τους μήνες Μαρτίου-Ιουλίου, ενώ τους υπόλοιπους μήνες να εφαρμοστούν μέτρα ουσιαστικής μείωσης του φωτισμού, όπως αναφέρεται πιο πάνω.
- 2.3 Σε περίπτωση που θα εγκατασταθεί ηλεκτρογεννήτρια, απαγορεύεται η απόρριψη ή διαρροή πετρελαιοειδών επί του εδάφους. Σε περίπτωση που θα χρησιμοποιηθεί πετρέλαιο ως καύσιμο, η δεξαμενή πετρελαίου θα πρέπει να βρίσκεται εντός δευτερογενούς δοχείου ή εντός δευτερογενούς ανοικτής δεξαμενής η οποία θα πρέπει να έχει χωρητικότητα 110% σε σχέση με τη χωρητικότητα της πρωτογενούς δεξαμενής.
- 2.4 Αναφορικά με τα συστήματα ψύξης και κλιματισμού που θα βρίσκονται στην εγκατάσταση, ο ιδιοκτήτης υποχρεούται να τηρεί τις πρόνοιες του Νόμου, 23(Ι)/2010, περί ορισμένων

φθοριούχων αερίων (ανάκτηση, πρόληψη διαρροών, περιβαλλοντική καταστροφή αερίων) καθώς και των Κ.Δ.Π. Κανονισμών 133/2010 που προκύπτουν από αυτόν (πιστοποίηση προσωπικού που ασκεί εργασίες σε ψυκτικό εξοπλισμό).

- 2.5 Όσον αφορά τα προϊόντα που σχετίζονται με την ενέργεια όπως λαμπτήρες, θερμαντήρες χώρου, θερμαντήρες νερού και λοιπός ηλεκτρολογικός εξοπλισμός, αυτά θα πρέπει να συνάδουν με τις απαιτήσεις του περί Καθορισμού των Απαιτήσεων Οικολογικού σχεδιασμού των Συνδεδόμενων με την Ενέργεια Προϊόντων Νόμου του 2011 και των σχετικών μέτρων εφαρμογής.
- 2.6 Οι κτιριακές εγκαταστάσεις να συμμορφώνονται με τις πρόνοιες των περί Ρύθμισης της Ενεργειακής απόδοσης των Κτιρίων (Απαιτήσεις Ελάχιστης Ενεργειακής Απόδοσης Κτιρίου) Διατάγματος του 2013 (Κ.Δ.Π. 432/2013).
- 2.7 Τα αστικά λύματα που προέρχονται από τις χρήσεις προσωπικού να διοχετεύονται στο αποχετευτικό σύστημα της περιοχής. Σε περίπτωση ανυπαρξίας αποχετευτικού συστήματος μπορούν να απορρίπτονται σε σύστημα σηπτικής δεξαμενής/απορροφητικού λάκκου. Νοείται ότι, κατά τους καθαρισμούς του συστήματος, η άντληση και μεταφορά των αστικών λυμάτων πρέπει να γίνεται από κατόχους πιστοποιητικού καταχώρησης μητρώου για συλλογή/μεταφορά, ή από συλλέκτη/μεταφορέα που κατέχει άδεια διαχείρισης αποβλήτων, σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2016. Δεν έχει αποχετευτικό – να αφαιρεθεί η αναφορά. Να είναι στεγανός απορροφητικός
- 2.8 Απαγορεύεται η χρήση προβολέων κατά τη διάρκεια της νύχτας λόγω διατάραξης της άγριας ζωής.

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
14 Φεβρουαρίου, 2019